

Go'Energi

Energirigtig adfærd vha. kampagne
v. Ditte Vesterager Christensen
Erfamøde statens institutioner
11. oktober 2011

Go'Energi

DAGSORDEN

- Adfærdskampagne på arbejdspladsen
 - Hvorfor?
 - Indsatsområder og besparelspotentialer
 - Før, under og efter kampagnen
 - Go' Energis kampagnematerialer **Nyt på vej!**
 - Cases: Hvad har andre gjort og opnået?

KAMPAGNE – HVORFOR?

- Fordi staten skal gå forrest
- Fordi teknikken ikke kan klare alt
- Fordi der ofte er stort besparelspotentiale (5-10 %)
- Fordi det er gratis
- Fordi der er andre fordele:
 - Engagement og fælles sag – bedre arbejdsmiljø
 - Positiv reklame – signalerer CSR
- Hvad er jeres drivkraft? Kr. / CO2 / arbejdsmiljø...?
- Hvad er en besparelse på 5-10 % er værd hos jer?

Go'Energi

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

INDSATSOMRÅDER

Go'Energi

HVOR KAN DER SPARES?

Den offentlige sektor

Aktiviteter: Administration, undervisning, hospitaler, dag- og døgninstitutioner, forsyningsvirksomheder m.m.

Elforbrug: 4,36 TWh/år eksklusiv elvarme - elforbruget er stigende (cirka 1 procent per år i de seneste 10 år), hvilket blandt andet skyldes udbredelsen af it- og kontorudstyr. Elforbruget anvendes på cirka 50 millioner m²

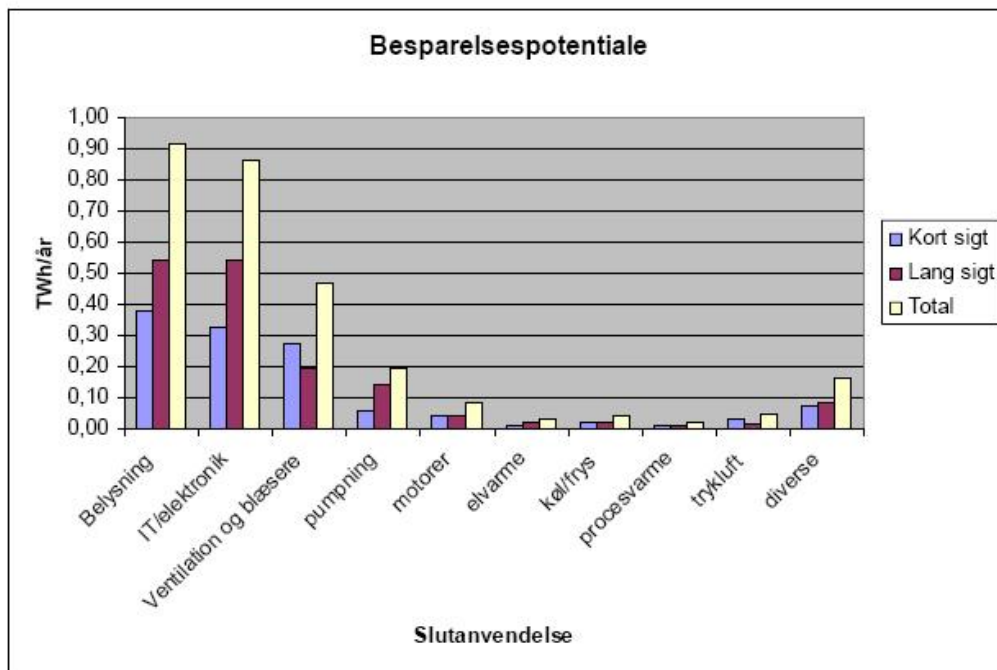
Fordeling på slutanvendelser:
25% belysning
25% it/elektronik

- 18% ventilation og specialblæsere
- 13% pumpning
- 5% motorer
- 3% elvarme
- 2% køling/frys
- 2% procesvarme
- 2% trykluft
- 5% diverse

Årlig

elregning: Cirka 6 milliarder kr. ved pris på 1,4 kr./kWh (eksklusiv moms)

Kilde: Potentiale vurdering, Energibesparelser i husholdninger, erhverv og offentlig sektor, Birch & Krogboe A/S, november 2004 samt Dansk Elforsyning Statistik 2005, m.fl.

HVAD HANDLER DET OM?

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

Varme:

- Fokus på rumtemperaturen
- Energirigtig udluftning

El:

- Sluk lyset
- Sluk for udstyr, der ikke er i brug...
- Også fællesarealerne!
 - Gange, toiletter, møderum, køkkener, depotrum, kælder ...

Go'Energi

VARME

- Rumtemperatur 21 °C
- 3 på termostaten (alle termostater)
- Undgå at regulere på termostaterne
- Skru ned, mens I lufter ud
- Luft ud med gennemtræk i maks. 5 minutter
- Luk derefter alle vinduer
- Fri adgang til radiatorer
- Klæd jer efter årstiden

Der spares 5 % på varmeforbruget for hver gang temperaturen sænkes med én grad

EL

40 % af kontorets elforbrug
ligger uden for arbejdstid

- Sluk når du går hjem
 - Pc + skærm, skrivebordslampe, højttalere, printer, hæve-sænke-bord...
- Sluk når I går hjem
 - Lys, printere & kopimaskiner...
 - Køkken: Kaffemaskiner, opvaskemaskiner...
 - Kontroller hvad kaffemaskinen må!
 - Mødelokaler: Lys, projektor, pc, TV, højttalere...

EL

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

- Sluk lyset, når der ikke er behov for det
 - Tilstrækkeligt dagslys
 - Du er til møde/frokost
- Indstil klimaanlægget efter behov
 - Instruér medarbejderne i korrekt brug af klimaanlægget!
- Indstil temperaturen i køleskabet til 5 °C
- (Halv)tomme køleskabe?

Go'Energi

HVAD KAN DER SPARES?

En kaffeautomat bruger ca. 5 kWh el pr. dag – ca. 3.200 kr./år

Sluk computeren i stedet for standby – og spar op til 200 kr./år

Sluk for 4 printere nat + weekend – og spar ca. 3.000 kr./år

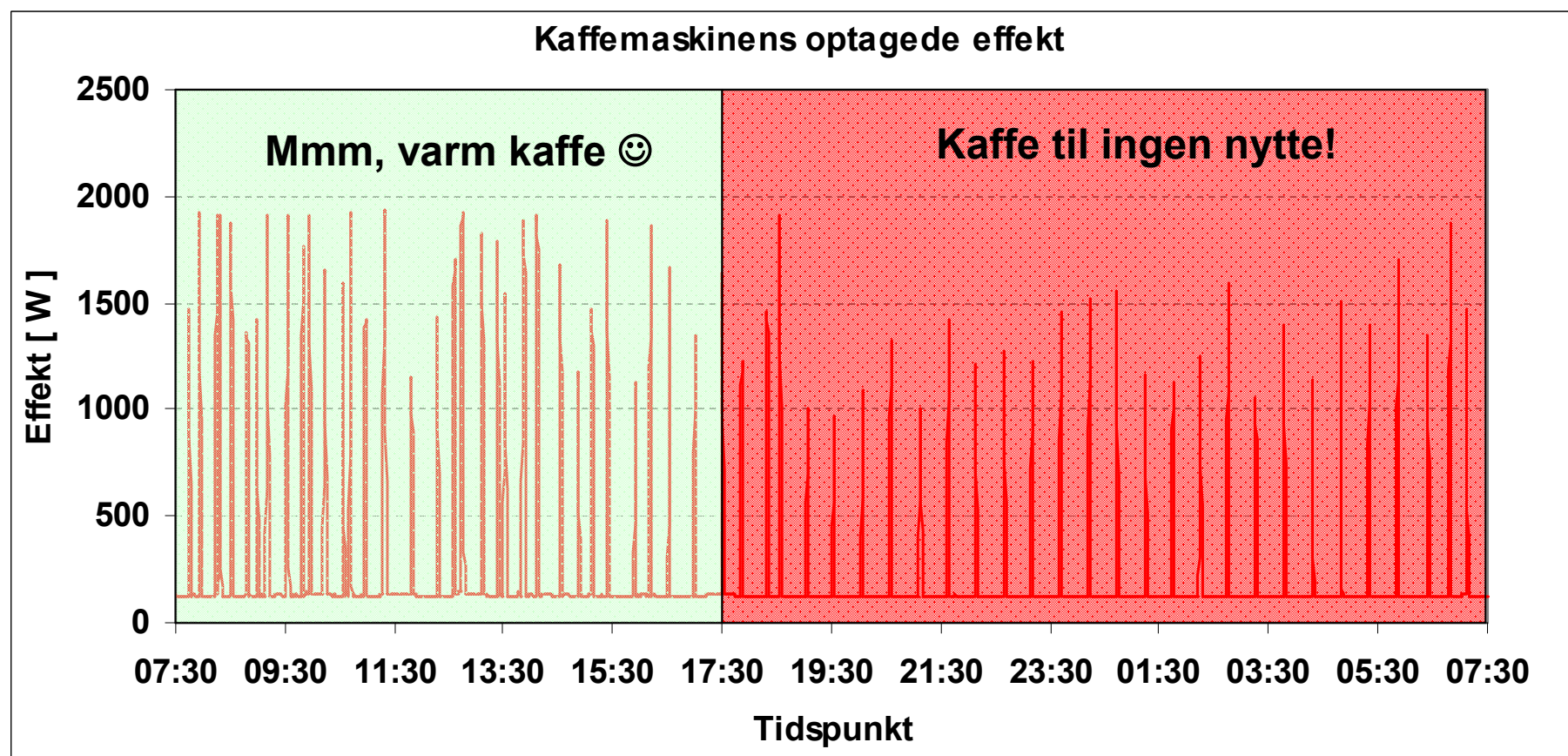

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

Go'Energi

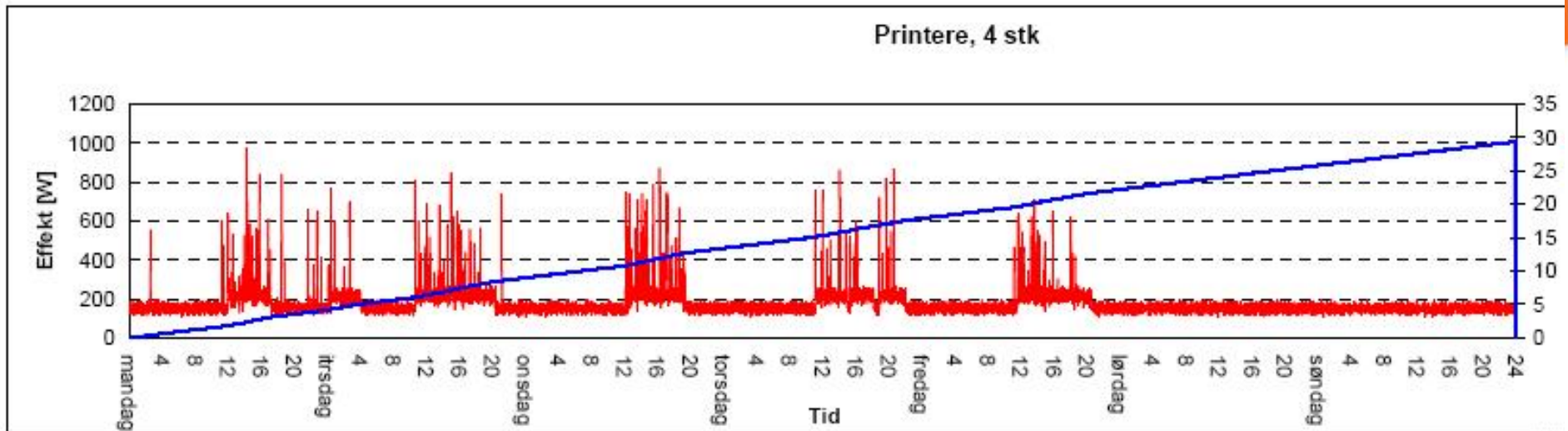
Eksempel: Med urstyring kan spares 986 kWh pr. kaffeautomat.
Hvilket svarer til ca. 2000 kr. pr år

EKSEMPEL – PRINTER

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

Sluk for printere uden for normal arbejdstid samt i weekender.

Fra 18 til 8	549 kWh / år
Sluk i alle weekender	757 kWh / år
Total	1306 kWh / år

Go'Energi

MED TEKNIKKENS HJÆLP

- Tænd-sluk-ure
 - Nemme at betjene
 - Brug digitale ure, som kan stilles forskelligt i hverdage og weekender
- Sparometer
- Elspareskinner
- Bevægelsesmelder + dagslysføler

Go'Energi

SPAROMETER

- Præcis elmåler
 - Fortæller dig, hvor meget el apparat xx bruger
 - Det kan du gange med driftstid
- Idéer til ting man kan måle
 - Arbejdsplads
 - Computere
 - Skærme
 - Hæve/sænkeborde
 - Printere
 - Kaffemaskiner
 - Automater
 - Køleskabe

Go'Energi

ELSPARESINNEN

- Slukker automatisk tilsluttet udstyr ved sluk af computer

Skærm	2 W
Hæve sænke bord	1.8 W
Computerhøjttalere, radio, andet	4 W
Antal timer der kan slukkes	6780 h / år
kWh per år	53
Kroner per år	63
Kg CO ₂ per år	29

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

Go'Energi

ELSPARESINNEN MED MASTERSTIK

COMPUTEREN ER SLUKKET

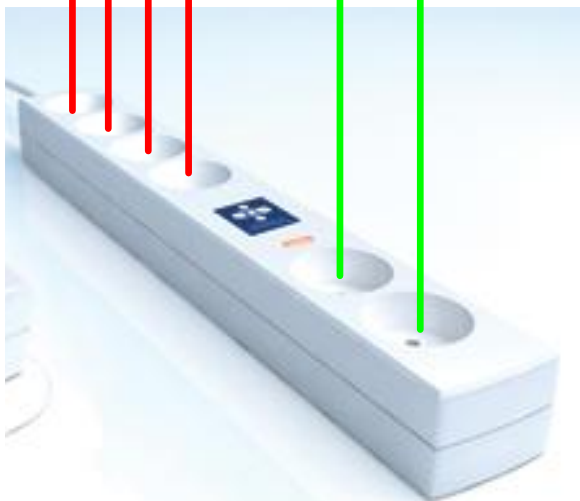
Styrende apparat

ALLE 4 ER SLUKKET

Kun tændt når der er brug for dem

Altid tændt

COMPUTEREN ER TÆNDT

Styrende apparat

ALLE 4 ER TÆNDT

Kun tændt når der er brug for dem

Altid tændt

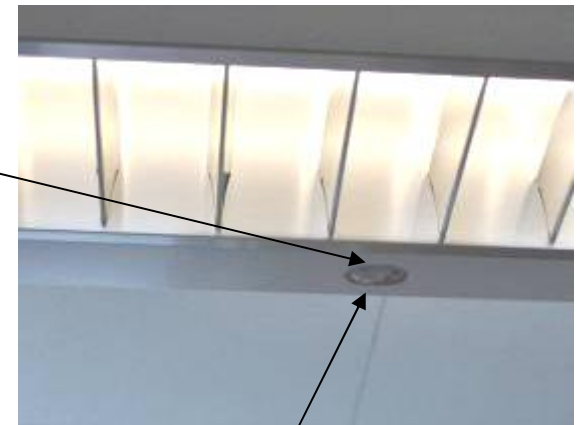
JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

Go'Energi

EKS: BEVÆGELSESMELDER OG LYSFØLER

[HTTP://WWW.ELSPAREFONDEN.DK/OFFENTLIG/PRODUKTER/BELYSNING/LYSTYRING/FIND-LYSSENSORER](http://www.elsparefonden.dk/offentlig/produkter/belysning/lysstyring/find-lyssensorer)

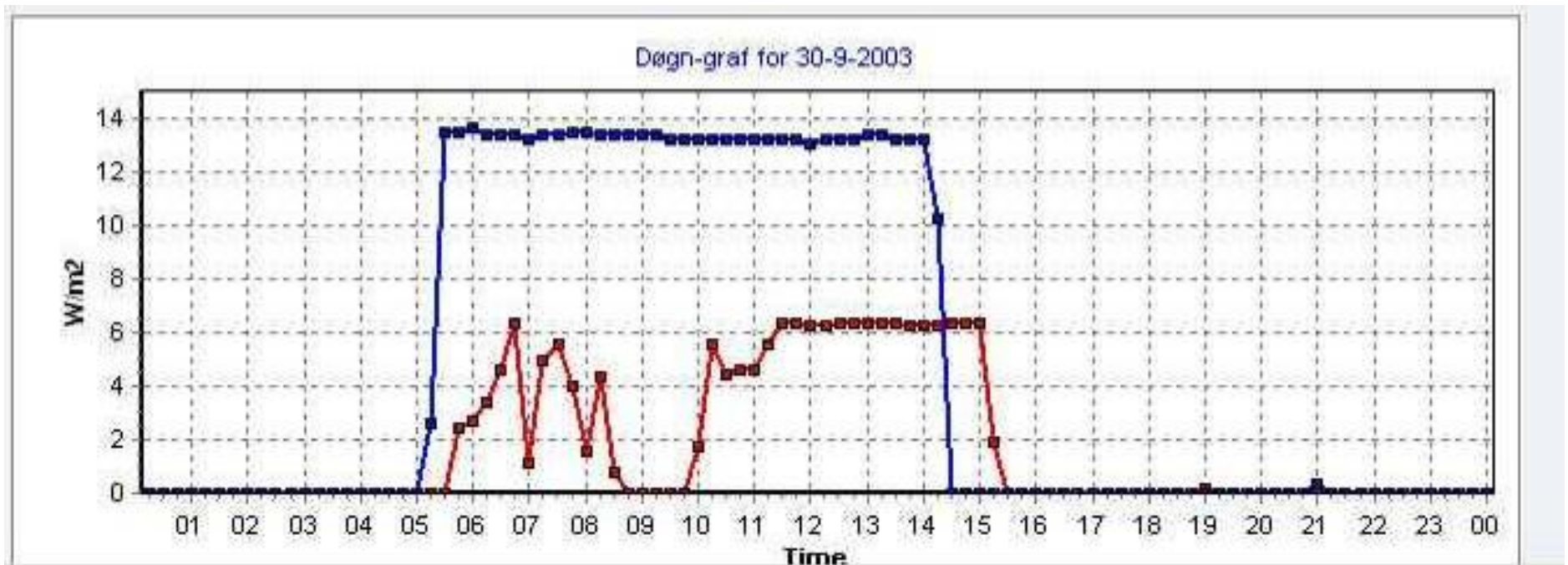
Indbygget
lys- og
bevægelses-
føler

Fritsiddende lys- og
bevægelses-føler

Go'Energi

EKSEMPEL LYSSTYRING DEMO-LOKALER – VUC I ÅRHUS

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

FØR, UNDER OG EFTER KAMPAGNEN

Go'Energi

NÅR KAMPAGNEN FORBEREDES

- Udpeg projektleder + evt. projektgruppe
- Kend jeres forbrugsmønstre
 - Energistyringssystem (SAVE, MinEnergi, Omega, KeepFocus, Se Elforbrug etc.)
- Sæt konkrete mål i % / kroner / CO2 etc.
- Fastsæt tidsramme (4-8 uger)
- Overvej timing
- Find indsatsområder, aktiviteter og præmier, der passer til jer

Go'Energi

ENGAGER LEDELSE OG AMBASSADØRER

- Få ledelsens opbakning til mål og kampagne
 - Og synliggør den for medarbejderne!
- Ambassadører skal støtte kampagnen lokalt
 - Kan fx være gruppeledere / uformelle ledere
 - Går foran og viser vejen
 - Afdækker besparelspotentialer
 - Finder på gode spareråd, der passer til arbejdspladsen
 - Laver konkrete regneeksempler til kampagnen
 - Indsamler gode spareideer fra kollegerne
- Beskriv rollerne klart
- Meld ud og følg op

Go'Energi

HVORDAN MOTIVERER JEG KOLLEGERNE?

- Vedkommende og enkle budskaber
 - Konkret og faktuel!
 - Hvad kan vi gøre, for at spare energi
 - Hvor mange kWh kan vi spare, hvis vi alle sammen...
- Ikke for mange budskaber på én gang – tag resten i senere kampagner!
- Mulighed for erfaringsudveksling

HVORDAN MOTIVERER JEG KOLLEGERNE?

- Konkurrencer
 - Mest sparet el (målt forbrug)
 - Gjort mest (tælle handlinger a la "Vi cykler til arbejde")
 - Flest gode energispareideer
 - Kreativ konkurrence...?
- Gode præmier! 😊
- Kan medarbejderne få del i besparelserne?
 - Medarbejderudflugter etc.
- Synliggøre resultater
- Fortælle succeshistorier – også til lokalmedierne!

Go'Energi

INDSAML GODE IDEER

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

- Medarbejderne kender bygninger, apparater og arbejdsgange
- Det engagerer at blive inddraget
- I kan realisere store besparelser ved at indsamle og følge op på kollegernes ideer

Idékasse: Saml de gode ideer

Skema: Synlig status på ideer

Go'Energi

VIS AT DET VIRKER

- Ugemails
 - status på konkurrencen, nyt sparetema, sparetips
- Præmier gode spareideer hver uge
- Brug de interne medier og møder:
 - Mail, fællesmøder, intranet, nyhedsbrev, personaleblad...
 - Involver også ledelsen – fx i interview

Go'Energi

MØDER DU MODSTAND?

- Vis eksempler/cases
- Saml på eksempler – fx
 - XX har slukket centralt for strømmen om natten, og det fungerer fint
 - YY har opnået målbare resultater
 - ZZ har sat urstyring på kaffemaskinen...
- Prøv med humor

TAG GODT IMOD DE SKEPTISKE

- Der vil altid være nogle, der ikke kan lide forandring
 - Vigtigt at de ikke spreder dårlig stemning
 - Spot dem hurtigt
 - Forsøg at imødekomme dem
 - Hvad kan gøre det her nemmere for dig?
 - Gør det klart, at energi er et prioriteret mål – ikke valgfrit (Ledelsesopbakning afgørende!)
- Forandring i tre trin
 - Frontløbere
 - Mainstream
 - De sidste

AFSLUTNING – OG DOG...

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

- Afslut kampagnen med manér
- Fællessamling:
 - Tak for indsatsen, resultater, præmieuddeling, gode/sjove historier fra kampagnen (gerne med billeder)...
- Opfordre til at forsætte i god stil og minde hinanden om det...
- Tag de gode vaner med hjem
- Evaluér forløbet
 - Skal kampagnen gentages fx et år senere?

Go'Energi

HOLD DE GODE VANER VED LIGE!

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

- Kampagner har en tidsbegrænset effekt
- Gentag fx årligt – med ny vinkel hvert år
 - Nye indsatsområder
 - Nye grunde til at spare
 - Nye humoristiske slogans
- Energiledelse kan gøre energibesparelser til en vane i organisationen og på ledelsesplan
 - Systematisk overblik, handlingsplaner, opfølgning
 - Løbende synliggørelse

Go'Energi

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

KOMMUNIKER ADFÆRDSKAMPAGNEN

Med Go' Energis kampagnematerialer

Go'Energi

BRUG GO ENERGIS KAMPAGNEMATERIALER

e-mail

Film

Post-it-mærkater

Dørhængere

Ark med klistermærker

BRUG GO ENERGIS KAMPAGNEMATERIALER

Driftsfoldere

Kampagneguide

Info-flyers

KONKURRENCE / FØLG FORBRUGET

SLUK OG VIND

morgenmad og eftermiddagskage
(Det er chefen der gi'r)

Oer dig uundværlig for din arbejdsplads.
Luk vinduer og sluk for apparater, der er tømt uden
at blive brugt. Så gør du dit til, at chefen giver mor-
genmad og eftermiddagskage til alle. Start inden
du slætt i dag.

HUSK, SIDSTE MAND
LUKKER & SLUKKER

Center for Energisponsorer **ENERGI**

Nu er det ikke kun chefen der holder øje med dig

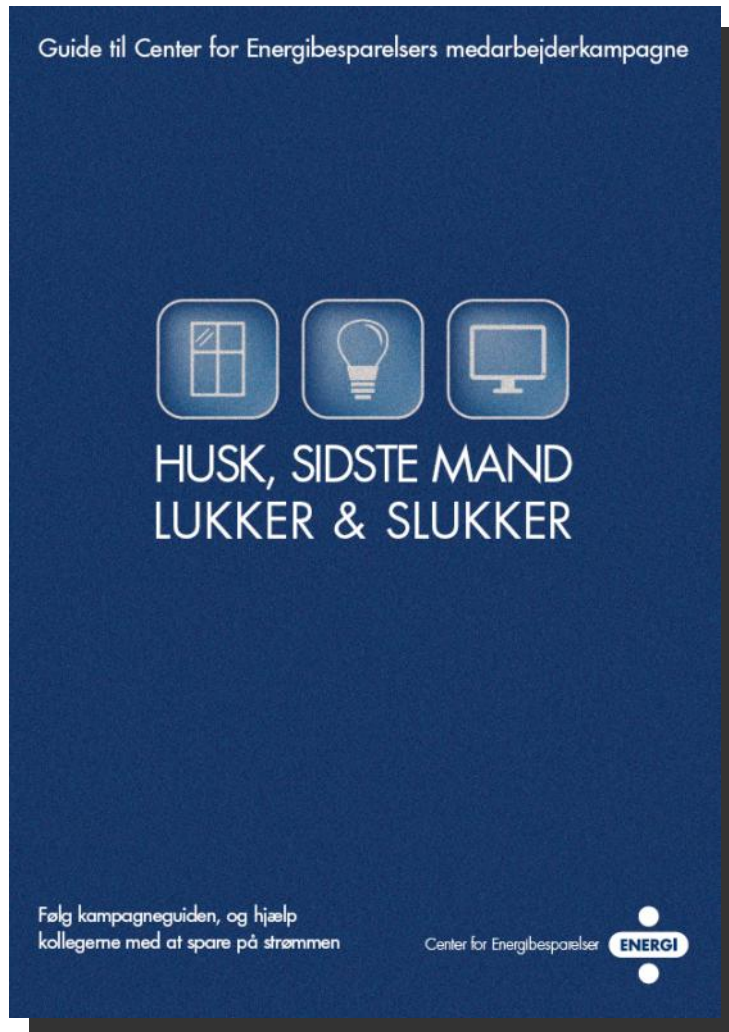

Forbrug 1 %	Uge 1	Uge 2	Uge 3	Uge 4	Uge 5	Uge 6
105						
100	Kampagnestart					
95						
90						
85						

HUSK, SIDSTE MAND
LUKKER & SLUKKER

Center for Energisponsorer **ENERGI**

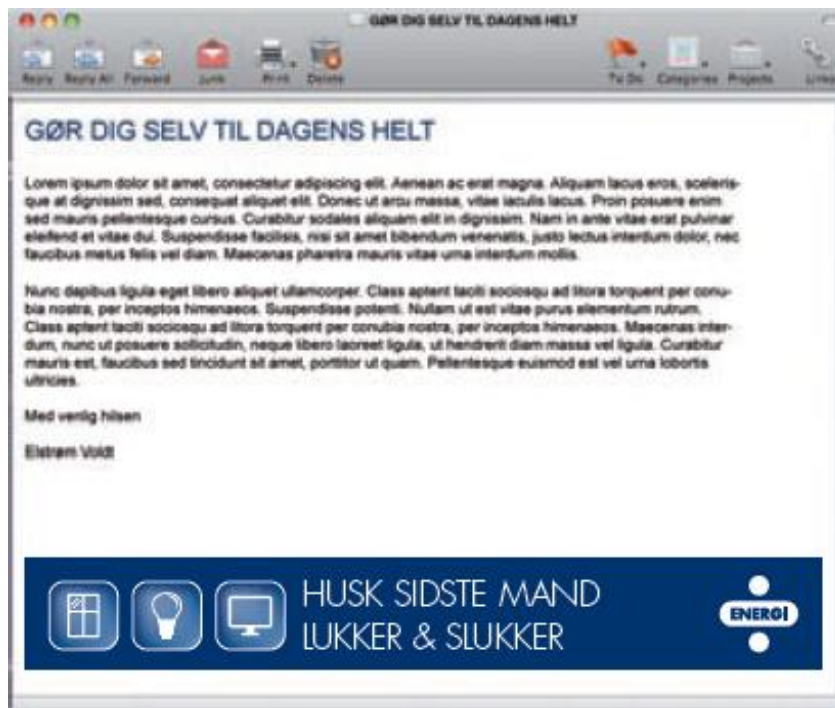
KAMPAGNEGUIDE

- Kampagneelementer
- 12 trin til energibesparelser
 - Overblik over forbrug
 - Mål og ledelsesopbakning
 - Ambassadører
 - Kampagneforløb
 - Konkurrencer og præmier
 - Kommunikation igennem forløbet
 - Opfølgning
- Cases

Go'Energi

KICKOFF-MAIL

- Kære kollegaer!
- Hjælp os med at stoppe energispildet
- Teknisk gør vi også, hvad vi kan
- Vi har sat os et mål...
- Du kan følge udviklingen...
- Sluk – og vind
- Det kan du gøre
- Se kampagnevideoen!

Go'Energi

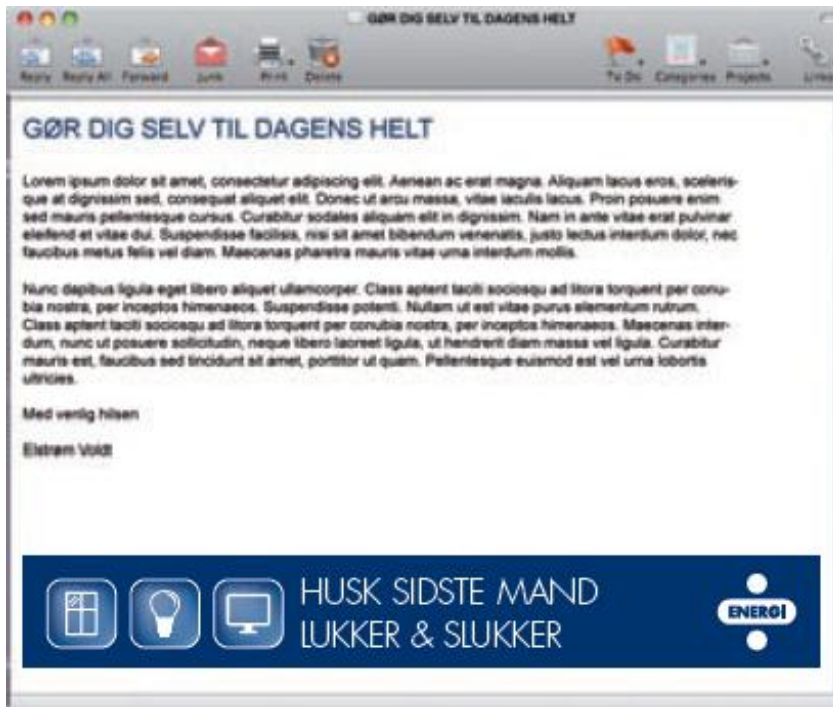
UGE-MAILS

- Det går godt med kampagnen!
- Vi har allerede sparet...
- Jeg har set, at I slukker...
- X og Y fik præmierne sidste uge
- Nyt tema hver uge
- Herunder konkrete spareråd
- Husk der er præmier på højkant!
- Indkomne spareforslag
- Sjove spare-historier – husk fotos!
- Chefen har også sparet...

Go'Energi

AFSLUTNINGSMAIL

- Nu har vi sparet i ... uger
- Vi har sparet ... kWh og kr.
- Vinderen blev...
- Hold fast i de nye vaner
- Tag vanerne med hjem
 - Inspiration på spareenergi.dk
- Tak for indsatsen!

Go'Energi

KAMPAGNEFILM

- Til kick-off (mail og arr.)
- Som krydderi i ugemails
- Som reminder i perioder uden kampagne
- ...

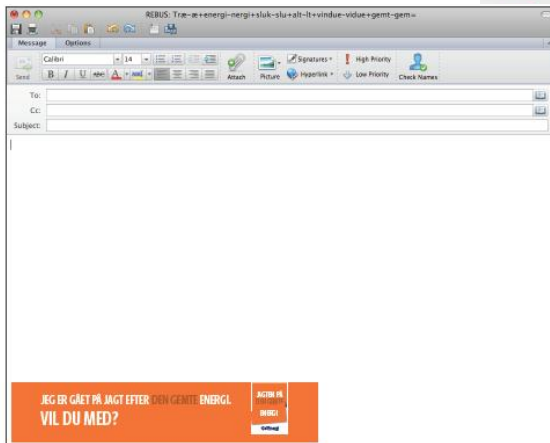
Go'Energi

EKSTERN KOMMUNIKATION

- Plakaterne gør kampagnen synlig for eksterne gæster
- Fremstil gode illustrationer til intern og ekstern brug
 - Fotos fra kampagnen
 - Grafer over udviklingen
- Få artikler i (lokal)pressen
 - Start, undervejs og slut
- Spred presseklip internt i organisationen

NYE MATERIALER PÅ VEJ!

FIND MATERIALERNE

Læs om, download og bestil dem her:
www.GoEnergi.dk/adfaerdskampagne

De nye materialer kommer primo 2012!

Go'Energi

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

CASES - ENERGIRIGTIG ADFÆRD

Go'Energi

CASE

KOLDING KOMMUNE

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

- 10 bygninger/forvaltninger deltog (40.000 m²)
- Ledelsesopbakning og konkurrence
- Kampagnevarighed: 5 uger
- Gns. 10 % besparelse
- Bedste forvaltning sparede 26%
- Kommentar fra Kolding: Overvej hvornår på året kampagnen gennemføres (ressourcer/årstid/store projekter osv.)

Go'Energi

CASE SKAT

- 45 skattecentre deltog
- Ledelsesopbakning og konkurrence
- Kampagnevarighed: 5 uger
- Ugentlige sparemails
- Gns. 5 % besparelse
- Bedste skattecenter sparede 33 %
- Elforbrug 2009 i gns. 14 % lavere end i 2008
- Kommentarer fra SKAT: Ledelsesopbakning og konkurrence øger interessen for adfærd

Go'Energi

CASE BEREDSKABSSTYR.

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

- 215 medarbejdere involveret
- IT-afd., komm.afd. og chefer bakkede op
- Kampagnevarighed: 5 uger
- Tænd-sluk-ure, energibesparende belysning, kommunikation (statusmails)
- Gns. 5-12 % besparelse
- Højeste besparelse 25 %
- Kommentarer fra Beredskabsstyrelsen:
Ledelsesopbakning og konkurrence øger
interessen for adfærd

Go'Energi

ENERGIRIGTIG ADFÆRD DERHJEMME

JAGTEN PÅ
DEN GEMTE

ENERGI

- Aflæs el- og varmeforbruget med jævne mellemrum
- Forhold dig kritisk til målingerne. Kan det passe...
- Sluk for apparater, der ikke er i brug
- Anvend tænd/sluk ure
- Skift til energirigtig belysning
- Køb energirigtige produkter
- Fyld vaskemaskinen + vask ved lavere temperaturer
- Overvej om tørretumbleren er nødvendig
- Skift evt. til A-pumpe
- Termostater på samme trin (3 = 21 grader)
- Overvej natsænkning på varmen

Go'Energi

SPØRGSMÅL?

Go' Energis Kundecenter

Tlf.: 70 26 90 09

@: GoEnergi@GoEnergi.dk

web: www.GoEnergi.dk

Ditte Vesterager Christensen

@: dvc@team.goenergi.dk

Go'Energi